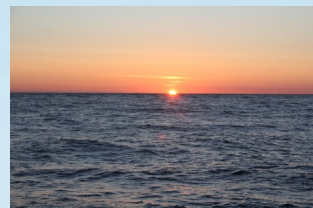
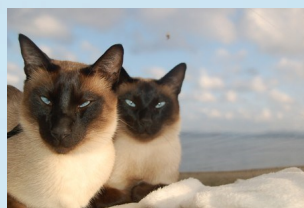

Reisverslag 25 Skadi Discovery Tour

Griekenland Sporaden en Halkidiki

Op 18 juni vertrokken wij uit de haven van Volos met oudste zoon van Annelies en zijn vriendin richting Sporaden. We besloten ons meteen onder te dompelen in serene stilte en legden aan bij Trikeri eiland. Trikeri eiland en Agia Kyriaki liggen op het meest westelijke punt van het haakachtige schiereiland Pilion: zuidoostelijk aan de Golf van Volos/Pagasitische Golf. Met de auto 81 km. vanaf Volos. In een beeldschone setting ligt Agia Yiannis, een klein baaitje van Palaio Trikeri. Er heerst nog steeds een eilandsfeer en deze omgeving staat bekend als een van de mooiste plaatsen van Pilion. Kleine huisjes met rode daken liggen aan het water. Er is een kleine steiger voor restaurantgasten. Hier ontmoetten wij Fred en Fay met sportief motorjacht. Later zouden we hen op de Sporaden weer zien. Ook nu hebben we blijvend contact.

Die mooie (noordelijke) Sporaden

Sinds 1992 maken de Noordelijke Sporaden deel uit van het "Nationaal park Alonissos en Noordelijke Sporaden". Het woord 'Sporades' betekent 'ver uiteen' of 'hier en daar', denk aan het Nederlands woord 'Sporadisch' dat uit het Grieks is afgeleid. De eilanden waren in de oudheid geallieerden van Athene en daaropvolgend van Macedonië (Alexander de Grote) en Rome. In de Middeleeuwen waren de eilanden een "nest" van piraten. De inwoners vluchtten naar het binnenland en bouwden daar gefortificeerde dorpen en pas tegen het einde van de 19de eeuw keerden zij terug naar de kusten. Alle kustplaatsen zijn dus van tamelijk recente oorsprong. In 1960-1970 deden de rijken der aarde voor het eerst met hun jachten de Sporaden aan. De exclusiviteit is nu verdwenen maar de Sporaden trekken nog steeds veel toeristen. De Archipel bestaat uit 11 eilanden waarvan 4 bewoond zijn: **Skiathos, Skopelos, Alonyssos and Skyros**. Alle Sporaden kenmerken zich door rijke vegetatie tot aan de kust en mooie stranden. De combinatie van turquoise zee en idyllisch berglandschap geven het een fascinerend karakter.

Het weer in de Noordelijke Sporaden

Welke weersvoorspelling sites gebruiken wij? Nog altijd is Windy onze favoriet, en dan de uitgebreide versie waar je een abonnement op neemt. Daarnaast kijken we op de app van Winguru, Poseidon, Wunderground en voor onweer gebruiken we LightningMaps.org. In de maand juni vanaf Evia tot aan Sporaden heerst overdag een meest zuid-zuidwestelijke wind die in de middag wegvalt en 's nachts uit oost of noordoost waait. We hadden opvallend veel Katabatische winden, vlagerig en uit meerdere richtingen. Wanneer het zuid-noord patroon verandert is dat blijkbaar de aankondiging van de Meltemi.

Meltemi wat was dat ook alweer?

De Etesische wind, in het Grieks ook Meltemi (μελέμι) en het Turks Meltem, is een sterke, droge wind, die in de zomermaanden uit de Zwarte Zee komt en verder over de Egeïsche Zee waait. De naam is afgeleid van het Griekse woord *etesios* (ἐτήσιος) wat *jaarlijks* betekent. De wind komt uit het noorden en waaiert in het zuidelijke deel uit over een gebied tot aan de Peloponnesos, Kreta en de eilanden van de Dodekanesos. De Etesische wind is aangenaam koel en zorgt voor helder weer met goed zicht. Meestal is de wind 's middags het sterkst met een windsnelheid van 5 tot 7 Bft. en flauwt 's nachts af. Soms kan de wind echter ook dagenlang onafgebroken waaien met windkracht 8 of meer. Voor zeilers is de Etesische wind enerzijds gevaarlijk omdat hij bij heldere hemel zonder waarschuwing plotseling kan opsteken, anderzijds zorgt hij voor mooi zeilweer met gestage wind.

Naar Sporaden, eiland Skiathos is het 32 mijl over het Stenon Trikeri. Alhoewel het wijder is dan de Golf van Oreio, de golf tussen vasteland en noordwest Evia, kunnen ook hier stromingen staan. De kust is hier bergachtig en de beboste bergen lopen steil af in zee. De film 'Mamma Mia' heeft Skiathos en Skopelos bepaald geen windeieren gelegd. De twee eilanden in de Egeïsche zee zijn door de film erg populair bij trouwlustige stelletjes. Ook aan de kleding is gedacht. De winkels op de eilanden verkopen bruidsjurken en blauwe tuinbroeken, zoals Meryl Streep in de film draagt. En voor wie er dan nóg geen genoeg van heeft: in de bioscoop van Skiathos is de film nog steeds te zien. Ook is er een speciale Mamma Mia Tour ontwikkeld, die de fans langs plaatsen op het eiland voert waar de film zich afspeelt. Je kunt je tegoed doen aan Mamma Mia koffie en Mamma Mia ijs. Een zeer toeristische plaats met een drukke haven waar je alleen moet liggen als je in het Mamma Mia zomergedruis wilt zijn. Ankeren bij de haven is oppassen want je moet zorgen niet in de landingsbaan van de chartervliegtuigen te liggen, je wordt op zeker weggestuurd. Wij kozen ervoor in Ormos Siferi te ankeren en met de Dinghy de witte stad te bezoeken.

Sporaden eiland Skopelos

Na 2 nachten in Ormos Siferi, raakte de wind uit zijn vaste patroon en er ontstonden golven om de Skadi heen die het heel oncomfortabel maakten. We besloten op te schuiven naar eiland Skopelos in inmiddels flinke klotsgolven van meer kanten. We hielden de voorspellingen nauw in de gaten om met gunstige zee naar de middelste vinger van noordelijk gelegen Halkidiki over te steken. Al gauw bleek uit de weersvoorspellingen dat we waarschijnlijk binnen een week naar Halkidiki moesten vertrekken. Het was inmiddels

flink warm: 28-30 graden. We zeilden en motorden half om half kleine afstanden langs de prachtige eilandkusten. Zwartkopmeeuwjes lagen steeds in de zee en honderden vlinders kwamen aanvliegen.

Op het oog hadden we ankerbaai Palormos. Een Goddelijke plek in kristalhelder blauw-

groen water, onder knalgroene pijnbomen vol zingende Cycaden. Maar nu nog je lijn naar de kant. Normaal gesproken een fluitje van een cent maar niet deze dag. Terwijl Annelies nog niet zeker was van een houdend anker, deed Peter de koptelefoon al af en zwom met een touw naar de kant. Wind pakte de Skadi, daardoor had Peter tekort aan touw. Met luid geschreeuw tussen de wal en schip moest er ander touw door de onervaren Ralf en Marisha worden gezocht en geknoopt. De knoop raakte los en communi-

catie over het water heen kwam niet aan. Onder de bliken van 7 andere boten fiksten we het met touw en lint, maar dit is een van die momenten dat je bedenkt: wat was het leven vroeger simpel met je dagelijkse “eitje – ontbijtje” en met je autootje naar je werk.

Sporaden eiland Alonyssos - een slang in de boot

In het idyllische baaitje van Steni Vala op Sporaden eiland Alonyssos lagen we met een klein aantal schepen waaronder die van Fred, aan de kade. In zeer helder water diep gelegen onder steile beboste hellingen met enkele villa's. Een nog authentiek aandoende plek. Aangezien de zeebodem bezaaid was met rotsen naarmate je dichter bij de kant kwam, legden we de Dinghy tussen schip en kade om zo op de kant te stappen. Tijdens een van de gesprekken met mensen van andere en inmiddels bekende schepen die dezelfde route voeren als wij, zag Annelies bij toeval dat zich een slang in onze Dinghy onder de opblaasbodem wrong. Je neemt natuurlijk geen enkel risico. De slang is onder grote dorpsconsternatie uit de Dinghy gedreven en dood gemaakt, omdat het een giftige adder kon wezen. Na contact met de reptielenzoo Iguana in Vlissingen (grootste van Europa) bleek het om een niet giftige Katslang te gaan welke lijkt op de adder. Hij is waarschijnlijk op een strandje van Skopolos, dat zoon en vriendin per Dinghy hebben bezocht, in de bijboot gekropen.

Steni Vala - Pieterburen

Voor de monniksrob, een bedreigde zeehondensoort, waarvan er over de hele wereld nog maar zo'n vijfhonderd leven, was in Steni Vala met hulp van de Europese Gemeenschap samen met de Grieken een overlevingsproject gestart door de zeehondencreche te Pieterburen. Al decennialang bestaat er samenwerking tussen Lenie 't Hart en de Griekse organisaties voor de bescherming zeldzame, Mediterrane monniksrob. Tegenwoordig gaan zieke Robben naar een opvangcentrum in Athene. De zeehondencreche in Steni Vala is nu gesloten, gewonde monniksrobben worden nu naar Athene vervoerd om te worden behandeld.

Kyra Panagia, ons vierde Sporaden eiland. Ankerbaai Planitis is een diep gelegen baai met optimale beschutting omringd door schaars begroeide rotsige heuvels. Wij ankerden in zand in 8 meter waterdiepte tegenover een verwoeste geitenboerderij. Er staat ook een klein huisje waar enkele vissers 's avonds aanleggen en wachten tot het tijd is om op zee de netten uit te gooien. Van de harde wind die nacht op zee kregen wij slechts de valwind. Een grote baai waar veel schepen kunnen ankeren, maar weinigen dat doen, vanwege het gebrek aan vertier op de kant. Prachtige verlaten natuur, afgezonderd van alles en dus ook van...wifi en 4G.

Provincie Macedonië - de middelste vinger van Halkidiki: Sithonia

Om de Meltemi wind voor te zijn die voor de komende weken als zeer krachtig voorspeld werd, staken we op 29 juni over naar de diepe gekloofde baai van Porto Koufo op Sithonia de middelste vinger van schiereiland Halkidiki. Onze jongste zee-zeilster Marisha, de vriendin van Ralf bleek een echte zeevrouw die van de windgolven die nog stonden van de vorige nacht geen last had. Het werd een hobbelige tocht, maar volledig op zeil. Peter stuurde zich gek en had de dag van zijn leven. Enige zeeziekte die dreigde toe te slaan werd aangenaam verstoord door de komst van veel dolfijnen.

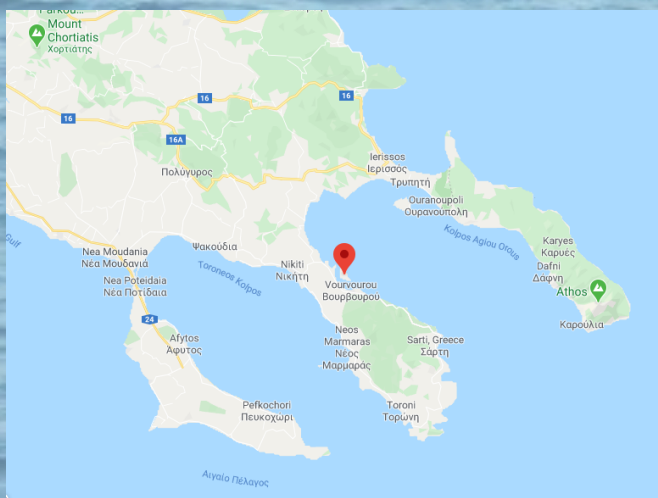
Sithonia, Porto Koufo

Vanaf grote afstand is de gesloten baai van Porto Koufo niet te zien vooral 's nachts, daarom staan er aan beide kanten van de baai vuurtorens. Rondom de ingang van de baai zijn hoge rotsen. De haven is erg diep en beschermt alhoewel noordenwind valwinden kan veroorzaken. Tijdens de Tweede Wereldoorlog zochten de duikboten van de geallieerden hier een veilige plek. Dat deden de piraten eeuwen geleden ook al, het was immers de plek waar niemand je kon vinden. Koufo betekent in het Grieks 'doof'. De naam heeft het van oude Grieken gekregen, omdat men beweert dat iedereen die met de boot de zee op gaat, de zee niet kan horen in de ankerbaai.

Na een nacht met vlagerige wind waardoor ons anker ging krabben verhuisden we naar de vissers (trawler) kade. Stroom en water zijn hier niet beschikbaar maar de vissers zijn bereid hun waterslang even af te staan. Er zijn een paar goede goedkope restaurants, een prachtig strand aan de oostzijde van de baai en wat plaatsen voor campers oostelijk en zuidelijk langs de baai. De eigenaar van een kleine kiosk kan een huurauto voor je regelen bij Europcar voor € 35,= per dag. Daarmee brachten wij onze gasten naar het vliegveld en verkenden wij een deel van dit prachtige groene schiereiland.

Halkidiki (Chalcidici) – het vergeten Griekenland

Tot Halkidiki behoren twee schiereilanden: het middelste Sithonia en het westelijke Kassandria. Het meest oostelijke schiereiland Athos is **geen** onderdeel van de regionale eenheid Halkidiki, maar een semi-autonoom gebied. Halkidiki is bergachtig en bebost, en kent ook diverse lange stranden aan schitterend lichtblauw helder water. Sithonia en Kassandria zijn zeer toeristisch. Athos is een autonome monnikenstaat die slechts beperkt toegankelijk is.

Sithonia: het onbekende noordoosten

Sithonia is iets groter dan Kassandria. En het is dichter bebost. Het noordoosten van Sithonia is absoluut allermooist om te zien, om te zwemmen, ankeren of om authenticiteit te vinden. Wij verkenden de streek tussen kustdorpje en haventje Panagia – het eiland Diaporos en regio Vourvourou. Je waant je in de Malediven.

Sinds wij met de auto over slingerwegen de met dennen beboste heuvels doorkruisten, met prachtige vergezichten op het mooiste blauwe water ooit, begrijpen wij hoe aantrekkelijk dit land is voor toeristen. Menige zeiler die ons is voorgegaan meldt dat het stikt van de Russen, Oekraïners en Bulgaren en we begrijpen waarom. Het is op korte afstand van hun land te bereiken en zeer geschikt voor een strandvakantie, qua schoonheid en tegelijk lage kosten van levensonderhoud. Een zeilschip zie je echter weinig. Er zijn ook niet veel havens, wel enkele goede ankerbaaien. Verder lig je aan kades en de enige luxe marina is Porto Karras aan de westkust van Sithonia, waar je minstens 140 euro per nacht voor moet neertellen maar waar je het dan wel barst van de luxe faciliteiten t/m paardenverhuur....Tis maar wat je gewend bent...

1 juli – een nieuw plan

We besloten gebruik te maken van het gunstig weer en op Halkidiki te blijven en niet verder te varen naar de noordoost Egeïsche Zee en af te zakken naar de Dodecanesen. Meltemi winden speelden een rol: we wilden niet in tijdnood komen wanneer we bij Rhodos zouden zijn en dan dwars door Meltemi gebied terug moesten keren, de Peloponnesos om, en noordelijk naar Italië. Alhoewel we voor geen enkele bestemming een datum hadden gepland wilden we wel eind september begin oktober zonder problemen beland zijn in Italië.

Allereerst wilden we een belofte waar maken: vrienden Ad en Scarlett aan boord vragen. Beste plek is dan Evia, gezien de aanvliegmogelijkheden (Athene). Dat betekende dat wij niet verder gingen dan Halkidiki maar terug zouden varen naar Evia. Wel konden we varen naar eiland Diaporos, de Blue Lagoon, Panagia, eiland Ammouliani bij de heilige vinger Athos, Athos langs varen en via Porto Koufo terug naar de westkust van Kassandra. Bezoek aan Thessaloniki, langs nationaal park Olympus terug naar de Golf van Volos, en Fred weer ontmoeten. Een heel onbekend en spannend avontuur in de Thermaïsche Golf voordat we terugkeerden op Evia.

Diaporos

In de Blue Lagoon van Diaporos eiland ontmoetten wij Bryn en Jill op hun Catamaran, bekenden uit overwinterhaven Marina di Ragusa. We beseften al snel dat je hier extra tijd moet inlassen want deze streek is van ongekende pracht. We besloten nu al om hier terug te komen, en we beperkten ons nu tot een paar hoogtepunten. Maar hoe verder je geraakt hoe meer het onbekende gaat lokken en graag zouden we ook Thracië aandoen. Voor nu werd het ankeren in exotische oorden van Halkidiki en kloosters bekijken.

In Panagia dongen wij wat af van de prijs door aan de onderuitgezakte dikke havenmeester een flesje Schipper Bitter te geven. Bij een verkenning van deze plek eerder met de auto adviseerde een piraatachtige zwerver ons, die zich daar ook af en toe ophoudt, dat "Anything alcoholic" de prijs doet dalen. De fles blijkt welkom.

Het haventje ligt vol met lokale zeilscheepjes en motorbootjes. Wij legden aan de kade aan. Tegen alle verhalen in, dat je al je ketting moet uitgooien omdat het tot dicht bij de kade diep is, troffen we een normale zeebodem aan. Het zijn dus weer indianenverhalen. Met de dinghy vaar je naar de overkant van de baai, naar het dorpje om goed en goedkoop - bij uitstek Octopus te eten. De Ferry legt niet meer aan de kade aan maar bij het dorp dus wij hadden geen last van zijn golven. Kosten van de kade € 10,= per dag incl. water en elektra, diesel wordt gebracht.

Storm en gestrande zeilschepen

In deze regio heeft 7 jaar geleden een heftige storm gewoed en de gevolgen zijn nog altijd zichtbaar: diverse schepen liggen gestrand bij de kust. Nooit voordat wij op de Middellandse Zee kwamen hoorden wij van zulk natuurgeweld hier. Een dingetje om rekening mee te houden, vooral omdat het zo snel en niet voorspeld opkomt. In onze laatste nieuwsbrief volgt nog meer over deze onverwachte stormen.

Eiland Ammouliani en Athos de heilige vinger.

We staken over naar ankerbaai Ftelines, eiland Ammouliani aan het noordwesten van schiereiland Athos. En prachtige kom van smaragdgroen water met maanvormig strand waar toeristen een bus naar toe nemen en op nette ligbedden vertoeven. We ankerden naast slechts 1 ander zeilschip. Een startpunt om de heilige vinger af te varen, de kloosters te zien en terug te keren naar Porto Koufo aan de middelste vinger. Een tocht van 45 mijl zeilen inclusief tijd om te bezichtigen. Om Athos langs te varen en de kloosters te zien moet je de tijd uittrekken. We gingen vroeg op weg en op zeil.

We werden gevolgd door dolfijnen toen we het eerste klooster en de hoge berg Athos in zicht kregen.

Athos Oros

Het schiereiland wordt bestuurd door de semi-autonome staat Autonome Monastieke Staat van de Heilige Berg en omvat meerdere Orthodoxe kloosters daterend uit de tiende tot en met de 16e eeuw. Het valt buiten het BTW-gebied van de EU en er worden ook geen belastingen geheven. Het schiereiland valt onder het Oecumenisch Patriarchaat van Constantinopel (Istanboel)

De Byzantijnse keizer Constantijn IX Monomachos erkende in 1046 het bestaan van Oros Athos als monnikenstaat en vaardigde het voorschrift uit dat geen "baardlozen", dus geen vrouwen of jongeren het schiereiland mochten betreden. Ook is het verboden gebied voor alle vrouwelijke dieren. Toch zijn er, ondanks het verbod, poezen en kippen aanwezig. Katten worden gebruikt om de kloosters vrij van ongedierte te houden en de kippen zijn nodig voor de eierdooiers die gebruikt worden om iconen te schilderen.

Om op Oros Athos toegelaten te worden dient men in bezit te zijn van een pelgrimsvisum (diamonitiria). Voorts is het zo dat alleen personen van het mannelijke geslacht het schiereiland mogen betreden. Orthodoxe jongetjes mogen het onder begeleiding van hun vader betreden, maar ze mogen er niet overnachten voordat ze achttien jaar oud zijn.

De Kloosters

Op Oros Athos bevinden zich 20 kloosters van de Orthodoxe Kerk. Ieder klooster heeft zijn eigen territorium. Er zijn Grieks-Orthodoxe kloosters, een Russisch Orthodox-, een Bulgaars-, en een Servisch Orthodox klooster. Woonden er vroeger soms tienduizenden monniken op en rond de berg, in 2011 nog 1830. De kloosters waren vroeger alleen per schip of over smalle paden te bereiken, de laatste jaren zijn er (zand-)wegen aangelegd waarop gemotoriseerd verkeer rijdt. Sommige kloosters zijn eeuwenoud; het laatste klooster is

in de 16^e eeuw gesticht. Sommigen zijn na brand hersteld.

De "berg der stilte" is voor de monniken de ideale plaats voor het leven in eenzaamheid en ascese. Verder wonen of verblijven er bouwvakkers, landarbeiders, politieagenten en onderzoekers. Oros Athos staat op de werelderfgoedlijst van UNESCO en krijgt subsidie van de EU voor restauratiewerkzaamheden. Naast de kloosters zijn er ook kleine geloofsgemeenschappen (skites) waar monniken leven. Verder leven er enkele monniken als kluizenaar, soms in grotten of spelonken van de berg Athos.

Houd je van cultuur dan mag je dit niet missen. We hadden het geluk dat we op zeil met gematigde wind langzaam aan de kloosters voorbij konden varen met genoeg tijd om ze te bewonderen en plaatjes te schieten. Of de monniken werkelijk – zoals gezegd- tegen de aanblik van vrouwen zijn, ook op zeilboten, is de vraag want we troffen een volgestouwde tweemaster aan met toeristen die nog dicht langs de kust voer dan wij en daar zullen zeker geen bedekte nonnetjes op gezeten hebben....

Van de middelste vinger Sithonia naar de westelijke vinger Kassandra

Het was 7 juli, temperatuur 34 graden, in het binnenland 37 graden. „Soms vraag je je als vrouw wel eens af of je ooit rust krijgt”. En als kat misschien ook. Het is heet, de katten vergen zorg. Peter vergt zorg. Je zit 6 maanden altijd buiten, ook in de wind met je haren en je huid. Je slaapt slecht. Je bent de hele dag bezig het weerbeeld te verkennen en kansen af te wegen of je moet vertrekken of niet en waarheen en wanneer. Maar, het leven brengt elke dag wel een hoop nieuwigheid”.

In deze Golf van Kassandra kwam de zee uit twee richtingen, nl. zuidwest en noordoost. Een rustige zee maar we kunnen ons voorstellen dat het hier behoorlijk kan spoken tussen alle kpen van 3 schiereilanden.

Ook Kassandra is beroemd om zijn natuurschoon. We passeerden aan deze zuidwestkant een verlaten heuvelige kust met pijnbomen op rotsige inhammen. Om de kaap heen beginnen de resorts op te doemen. Waan je je eerst in niemandsland - vanaf de zuidwestpunt vaar je langs enorme vakantiecomplexen. Weliswaar heel mooi opgezet en rustiek gelegen, maar met onderkomens geschikt voor grote groepen Russen, Roemenen, Bulgaren en Serviërs. Afwisselend zagen we ook weldadig stille groene kustgebieden met luxe villa's. Vanaf Skadi merkten we niets van het vertier, er lagen ook nog niet veel mensen aan de nette stranden. Het viel ons op dat het aantal toeristen hier in het hoogseizoen zo meevalt in vergelijking met bekende Europese Riviera's.

Nea Skioni, Nea Moudania en Nea Kerasia

Slechts Nea Skioni is wat opgeknapt. Maar buiten het idyllische haventje, de paar winkels in de hoofdstraat, en de aaneenschakeling van bedden en parasols op het mooie strand is er niets. Er is plaats voor 8 zeilschepen achteruit naar de kade. De commerciële haven van Nea Moudania met vrachtschepen en trawlers is hoog en niet veilig bij noordenwind, en

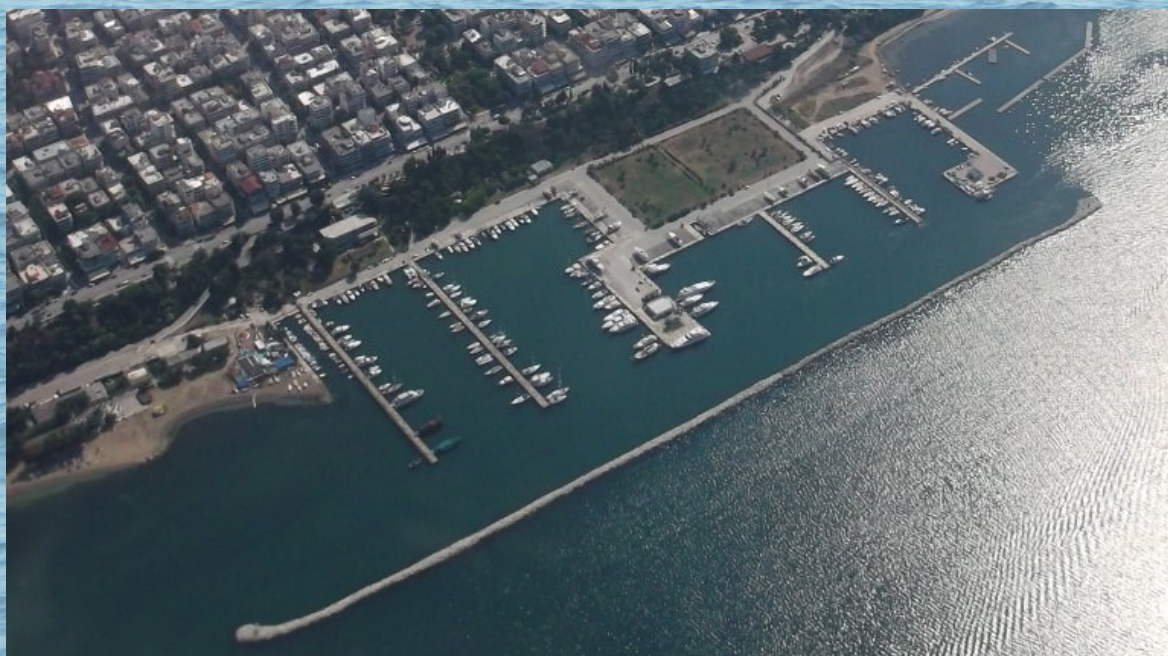

Kerasia is primitief en niet berekend op zeiljachten maar er kunnen daar 4 schepen langs zij aanmeren. Stroom heb je er niet, soms een waterkraan voor vissers. De stadjes zijn net als Nea Skioni aangelegd voor toeristen. Het waren van oudsher vissersdorpen, men woonde verderop in de heuvels in het oorspronkelijke dorp.

De kust van Cassandra schiereiland van Halkidiki is hier niet goed in kaart gebracht. Er zijn ondieptes langs de kust voor de hotels voor je Skioni aanloopt. Een gevaarlijk punt is de punt Kaap Possidi op een kilometerslang - tot ver in zee lopende zandstrook. In Navionics staat niet aangegeven dat het nog tot ver in zee ondiep is. Oppassen dus!

We zeilden grotendeels met een snelheid van 6 knopen, aan de wind of met halve wind 3-4 Bft. Laatste mijlen naar Aretsou Marina motorden we want we wilden vroeg aankomen en verlangden naar dagelijkse stabiliteit in en om de boot. In Marina Aretsou vonden wij een fatsoenlijk onderkomen. De enige goede marina aan die kust op enkele privé zeilclubs na, die dichterbij Thessaloniki liggen. In Aretsou lag Skadi netjes aan een mooringlijn en de receptioniste zorgde voor een huurauto voor de excursies naar Macedonische overweldigende bezienswaardigheden. Maar daarover vertellen we in de volgende en laatste nieuwsbrief van onze reis in 2019.

Tot de volgende nieuwsbrief

Tot Skadi, Miauw